

Dagens datum

Den 27 november 1990 avgår Margaret Thatcher som Storbritanniens premiärminister. Hon efterträds av John Major.

Dagens namn

Astrid, Asta

Chef för familjeredaktionen: Maria Huldt

08-738 23 37, familj@dn.se

Frågor om minnestexter: vardagar 10.00-11.30

Annonser: familjeannonser@dn.se 08-738 13 65

DN gratulerar.

"Att flytta till husvagn är ett sätt att skala ned och få en mindre yta att ansvara för", säger Hege Høyer Leivestad.

Foto: Ingrid Borggren

Ett stillastående liv – på hjul

Under arbetet med sin avhandling levde Hege Høyer Leivestad tidvis på campingplatser. Där drömmer människor från en välmående arbetarklass om frihet och enkelhet.

● Människor har bott i flyttbara hus i hundratals år. De flesta länder i Europa har haft sina resande och romer och väldigt tidigt växte även campingplatserna fram i England, i samband med att bilarna gjorde sitt intåg på 1920-talet.

Men det var först under efterkrigstiden, under 1950- och 60-talen, som campinglivet blir riktigt stort. I dag har Sverige flest husvagnar per invånare.

När socialantropologen Hege Høyer Leivestad växte upp hade familjen sommarstuga på norska Østlandet nära en av de största campingplatserna.

– Jag blev fascinerad, där stod husvagnarna stadigt förankrade, inbyggda med verandor och staket, trots att man med husvagn kan ta sig nästan vart man vill. Det finns en spänning där.

Hon beslöt sig för att titta närmare på campingfenomenet och fann att det är väldigt utforskat i Europa. Under fem år har Hege Høyer Leivestad i perioder levt på två olika campingar, den ena i en medelstor stad i Mellansverige, den andra bland briter i spanska Benidorm, och långtidsintervjuat de boende under arbetet med sin avhandling.

– De som väljer att bo i husvagn mer eller mindre permanent i dag gör det inte av ekonomisk nödvändighet utan för att de vill förändra sina liv. Det väljer att sälja sina hus eller sin lägenhet och flytta in i en husvagn för att leva ett liv med färre prylar.

De har gjort sig av med ballasten,

allt det där som under ett liv fått svämma över i förråd, garage och källarkontor. Men det betyder inte att de lever enkelt, husvagnen används ofta bara som sovrum medan det mesta livet levs utanför, i förtält och på verandor. Här saknas varken toalett, dusch, tv, stereo, spis, kyl eller frys.

– Det finns en frihetstanke i att göra sig av med saker, så det är intressant att se hur den början nedskalade drömmen ganska snart övergår i en expansion.

– I en av husvagnarna hängde till och med ett rådjurshuvud på väggen, de hade en falsk öppen spis och en budoar.

Det finns en frihet även i att slippa ansvar för hus och lägenhet, att ha en mindre yta att ta hand om. Och även om den lilla ytan snart är utbyggd och mer och mer permanentad så lever drömmen om att sticka i väg när man vill kvar.

– Idén om rörelse dyrkas fortfarande. I avhandlingen kallar jag det här för potentiell mobilitet.

Är det någon skillnad på svenskar och briter?

– De har samma referenser till att campinglivet handlar om frihet, att inte vara fastlåst, och även i det här

I en av husvagnarna hängde till och med ett rådjurshuvud på väggen, de hade en falsk öppen spis och en budoar.

Hege Høyer Leivestad

Gratuleras till: Har doktorerat med avhandlingen "Lives on wheels - caravan homes in contemporary Europe" vid Socialantropologiska institutionen vid Stockholms universitet.

Ålder: 33 år.

Familj: Sambon Andreas och de två barnen Ada, 7 år och Hedvig, 3 år.

Bor: Hägerstensåsen i södra Stockholm.

Om campinglivet: "Jag har lovat min sambo att jag inte ska campa mer nu. Jag har haft med familjen i perioder, men de tyckte inte om det. Till slut fick jag campa ensam - men då kunde jag dricka mer öl på kvällarna..."

med "down-sizing" är de extremt lika.

Det som skiljer sig är det sociala livet. På campingplatsen i Benidorm finns det många sociala aktiviteter. Britterna har en önskan om att reproducera en sorts umgängesideal som man inte tycker finns kvar i England, en kollektiv socialitet, och den har man funnit i en ny kontext på campingen.

– På den svenska campingplatsen jag bodde på var det väldigt lite som hände. Man satt i stort sett. Men också svenskarna har en önskan om ett sammanhang och socialitet som man tror att campingplatsen har en möjlighet att ge, även om de i högre grad håller sig för sig själva.

Trygghet och säkerhet är viktiga aspekter. På campingplatsen ser man sina grannar, och de ser var jag är och vad jag gör. Samtidigt så finns det en mörkare sida, en tanke om att alla inte hör dit, alla passar inte in.

– Det finns en stark stigmatisering av resande och romer. Trots att de har en historia av mobilt boende så tycker man inte att de passar på en campingplats. Man hittar sätt att stänga dem ute, genom att inte tillåta att en person betalar för mer än en familj, och att betalning sker endast med kort.

På den spanska campingplatsen har taggtrådsstängslen blivit allt högre under de fem år Hege har besökt den, och övervakningskamerorna har blivit fler. Men även hennes svenska informanter önskar sig en inhägnad. Det är som en bild av samhället i stort.

– Ja, på så vis blir campingen ett sätt att hantera den otrygghet som finns, för den är en sfär man kan kontrollera.

Ingrid Borggren
ingrid.borggren@dn.se

Till minne.

Torgil Magnuson

Professor Torgil Magnuson, bördig från Eskilstuna, har avlidit i en ålder av 93 år. Han efterlämnar en stor släkt, vänner och generationer av tacksamma elever.

● Torgil föddes in i en industriadynasti, och slumpen gjorde att han 1927 avporträtterades på östväggen i Stockholms central: han är den lille pojken som klappar sin hund på gräsplanen framför Uddeholms herrgård, där hans morfar kabinettskammarherre August Herlenius då var direktör.

Själv slog han in på den lärda banan och studerade bland annat konsthistoria i Uppsala. Under studenttiden konverterade han till katolicismen och blev medlem av en liten skara likasinnade som inkluderade Gunnel Vallquist, Arne Rask och Birgitta Broomé – de senare blivande benediktiner respektive dominikaner.

Torgil valde Rom och konsthistorien, och disputerade på en avhandling om Roms 1400-talsarkitektur 1958. Han var då redan bosatt i den eviga staden och hade varit med om att revidera lärdomsbjässen Henrik Schücks Rombok från 1912, som behandlade antik, medeltid och renässans (1956).

Sina djupa kunskaper om barocken manifesterade han i "Rome in the age of Bernini" (2 vol 1982, 1986). I boken går Torgil igenom påve för påve, berör deras kyrkliga och världsliga politik, och redogör systematiskt för stadsplanering, byggnaskap, konstnärlig utsmyckning, mecenatskap med mera. Den etablerade sig snabbt som en självklar referensbok.

Torgil var också framgångsrik med reselitteratur av populärare slag, byggd på hans resor kors och tvärs genom Italien på sin motorcykel, döpt till Mikael. Titlar som "De lyckliga söndagarna (i Roms omgivning)" och "Sommar i Toscana", talar för sig själva.

Torgils kanske största insats är skapandet av den konsthistoriska kursen vid svenska Rominstitutet 1959. Svenska studenter gavs möjlighet att under hans ledning fördjupa sig i palats, kyrkor och deras utsmyckning, ställa frågor och hitta svar – en undervisning i sann sokratisksk anda.

Torgil var en mästare i att öppna studenternas ögon genom att med ord ge studieobjektet struktur och mening. Kursen har präglat generationer svenska konsthistoriker, en sorts initiationsrit som förde in dem i en stor internationell forskningsgemenskap.

Torgil ledde kursen i drygt 30 år, innan han valde att lämna över stafettpipan.

Under de sista åren på vårdhemmet i Vallentuna talade Torgil ofta om sin längtan till Italien och till Rominstitutet, hans fasta punkt i tillvaron.

Börje Magnusson,
deltagare i Romkursen 1964
och dess ledare 1992-2007